

Onderwerp: **Eerste begrotingswijziging 2026, Meerjarenbegroting 2027-2030 en Jaarstukken 2025 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied**
Datum: 19 mei 2026
Portefeuillehouder: R. Poelwijk
Team: Ruimtelijk Beleid
Steller: P. van de Mortel

Gevraagde beslissing:

1. Kennis te nemen van de eerste begrotingswijziging 2026, meerjarenbegroting 2027-2030 en de jaarstukken 2025 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied;
2. In te stemmen met de opgestelde zienswijze.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

Diemen neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (hierna OD NZKG). De OD NZKG is belast met de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor bouwen, milieu en bodem. De OD NZKG is ook adviseur voor o.a. geluid, externe veiligheid, bodem en energiebesparing bij bedrijven. De OD NZKG heeft ruim 600 medewerkers in dienst. Deelnemers aan de OD NZKG zijn de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland, de zes AM-gemeenten en Amsterdam en Zaanstad. De gemeente Diemen is lid van het Algemeen Bestuur. Een deel van bovengenoemde taken is op basis van een wettelijke verplichting ondergebracht bij de OD NZKG (het basistakenpakket). Een ander deel van de taken is op vrijwillige basis ondergebracht bij de OD NZKG (plustaken).

Elk jaar worden de deelnemers door het Dagelijks Bestuur van de OD NZKG in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op de meerjarenbegroting, eerste begrotingswijziging en jaarstukken.

Concrete aanleiding

Door het Dagelijks Bestuur zijn de eerste begrotingswijziging 2026, de meerjarenbegroting 2027-2030 en de jaarstukken 2025 aangeboden aan de deelnemers met de mogelijkheid om uiterlijk 24 juni 2026 een zienswijze in te dienen, zie hiervoor de aanbiedingsbrief in bijlage 1. Daarna vindt op 2 juli 2026 besluitvorming plaats in het Algemeen Bestuur van de OD NZKG.

In april 2026 is de Uitvoeringsovereenkomst 2026 (UVO 2026) voor Diemen gereedgekomen. Daarin staan de concrete afspraken over ureninzet en uit te voeren taken voor dit jaar (bijlage 6). Over de UVO 2026 dient alleen het college een besluit te nemen. De UVO 2026 is ter informatie toegevoegd aan dit raadsvoorstel voor een compleet beeld van de werkzaamheden van de OD NZKG (zie bijlage 6). Daarom is ook de jaarrapportage 2025 voor de gemeente Diemen ter informatie bijgevoegd (bijlage 5).

Inhoud en onderbouwing

Beslispunt 1: Kennis te nemen van de eerste begrotingswijziging 2026, meerjarenbegroting 2027-2030 en de jaarstukken 2025 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Eerste begrotingswijziging 2026 (bijlage 2)

Op basis van de vastgestelde uitvoeringsovereenkomsten voor 2026 met alle deelnemers, en vanwege een aantal andere ontwikkelingen, is het noodzakelijk om de begroting voor 2026 te wijzigen. Bijlage 2 bevat een toelichting hierop van de OD NZKG.

Concreet voor Diemen betekent dit dat de geraamde bijdrage in de begroting van de OD NZKG voor 2026 wordt bijgesteld van € 444.000,-- naar € 467.000,--. Het bedrag van € 467.000,-- is gebaseerd op de uitvoeringsovereenkomst 2026 (UVO 2026). In de aanvankelijke begroting waren een aantal ontwikkelingen nog niet meegenomen, vandaar dat het bedrag nu hoger uitkomt. Zie ook de toelichting op de UVO 2026 verderop in dit raadsvoorstel.

Meerjarenbegroting 2027-2030 (bijlage 3)

De Meerjarenbegroting 2027-2030 geeft in de Inleiding en hoofdstuk 1 en 2 een beeld van de belangrijke ontwikkelingen zoals de versterking van het VTH-stelsel, de samenwerking in Noord-Holland, Tata-Steel, de wijziging van de financieringssystematiek en een aantal wetswijzigingen.

Belangrijke speerpunten voor de OD NZKG zijn:

- milieu-gerelateerde gezondheid;
- klimaat en duurzaamheid (energietransitie, circulaire economie, energiebesparing bij bedrijven);
- transitiegebieden;
- het beschermen van bodem- en waterkwaliteit.

Dit is een voortzetting van de speerpunten in de afgelopen jaren.

In de Meerjarenbegroting 2027-2030 wordt vervolgens per programma een overzicht gegeven van de ontwikkelingen, werkzaamheden, capaciteitsinzet en lasten. Dit zijn de programma's Bouw, Bodem en Milieu. Daarnaast zijn er de programma's Randvoorwaardelijk en Bedrijfsvoering voor de algemene ondersteunende taken en werkzaamheden.

De totale omzet groeit met 0,6 mln. euro naar 92,7 mln. euro in 2027. De groei stabiliseert daarmee t.o.v. van de afgelopen jaren. Naar aanleiding van de discussie over de kaderbrief 2027 is in de meerjarenbegroting een herprioritering/ombuiging van 3,2 mln. euro verwerkt (waarvan 2,5 mln. euro voor de provincie Noord-Holland). Hierdoor sluit de meerjarenbegroting beter aan op de budgettaire kaders van de gemeenten en provincies.

De tabellen op blz. 46 en 58 van de Meerjarenbegroting 2027-2030 geven een overzicht van de bijdragen per gemeente en provincie aan de OD NZKG. Voor Diemen wordt voor 2027 een bijdrage geraamd van € 462.000,--. Voor de jaren daarna laat de meerjarenbegroting een lichte afname zien naar € 460.000,-- in 2030. Zonder de hiervoor genoemde herprioritering/ombuiging zou de gemeentelijke bijdrage voor 2027 uitkomen op 482.000 euro.

In de raming is een nog niet ingevulde post opgenomen voor de uitvoering van het Provinciaal Energiebesparingsakkoord voor bedrijven in 2027 en 2028. Hierover vindt overleg plaats tussen de provincie Noord-Holland en de gemeenten. Het gaat voor Diemen om een bedrag van ongeveer € 20.000,-- euro in 2027 en 2028.

Jaarstukken 2025 en jaarrapportage 2025 gemeente Diemen (bijlage 4 en 5)

De Jaarstukken 2025 geven een overzicht van de werkzaamheden en ontwikkelingen in het jaar 2025 en de financiële gevolgen daarvan (zie bijlage 4). Het voorwoord bevat een overzicht van een aantal belangrijke ontwikkelingen in 2025. Daarna wordt dit per programma verder toegelicht.

Het jaar 2025 wordt door de OD NZKG afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 412.000,--. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 4.1 van de Jaarstukken 2025.

Het Dagelijks Bestuur gaat het Algemeen Bestuur voorstellen om dit bedrag onder te brengen in een nieuwe bestemmingsreserve Financieringssystematiek. Hieruit kunnen dan de kosten worden gedekt van het programma voor het herijken van de financiering en het evalueren van het Uniforme Uitvoeringsniveau.

De bijdrage van de gemeente Diemen voor het jaar 2025 was in de Uitvoeringsovereenkomst 2025 geraamd op € 464.186,--. De eindafrekening over 2025 komt uit op een bedrag van € 473.000,--. Het verschil zal door de OD NZKG bij de gemeente Diemen in rekening worden gebracht na de vaststelling van de jaarstukken.

In de Jaarrapportage 2025 voor de gemeente Diemen wordt door de OD NZKG een nadere invulling gegeven van wat de OD NZKG in 2025 heeft gedaan (zie bijlage 5 en dan met name de tabellen). In 2025 heeft meer inzet plaatsgevonden bij vergunningen, toezicht en handhaving bij bedrijven op milieugebied, bij sloopmeldingen en bij bodem advies en sanering. In totaal bedroegen de kosten voor 2025 een bedrag van € 509.146.--. Omdat de OD NZKG een deel van de meerkosten in 2025 voor eigen rekening neemt, wordt voor de eindafrekening het hiervoor genoemde lagere bedrag van € 473.000.-- gehanteerd.

Uitvoeringsovereenkomst 2026 (bijlage 6)

In april 2026 is de Uitvoeringsovereenkomst 2026 (UVO 2026) afgerond en ondertekend. De totale kosten voor 2025 worden geraamd op € 467.035.--. Dit bedrag is hoger dan eerder was geraamd in de Meerjarenbegroting 2026-2029. Daarin stond een bedrag van € 444.000,-. Daarbij was nog geen rekening gehouden met een aantal intensiveringen. Die intensiveringen zijn daarna wel meegenomen in de UVO 2026. Het gaat o.a. om Zeer Zorgwekkende Stoffen, ondermijning en het provinciale energiebesparingsakkoord voor bedrijven.

In de aanbiedingsbrief bij de UVO 2026 is op verzoek van de gemeente Diemen opgenomen dat de OD NZKG samen met de gemeente een gezamenlijke lijst van de voor Diemen relevante basis- en plustaken, milieubelastende activiteiten en bedrijven zullen opstellen en de bijbehorende samenwerkingsafspraken. Op die manier willen we meer grip krijgen op de taakverdeling tussen de OD NZKG en de gemeente Diemen.

Argumenten en keuzemogelijkheden beslispunt 1

De ontvangen stukken geven een goed beeld van de werkzaamheden die de OD NZKG heeft uitgevoerd in 2025 en gaat uitvoeren in 2027, de bijstelling voor 2026 en de financiële ontwikkelingen.

Kanttekeningen en/of risico's beslispunt 1

De raming in de Meerjarenbegroting 2027-2030 kent de nodige onzekerheden. In de loop van dit jaar en 2027 komt daarover meer duidelijkheid. Indien nodig wordt bijgestuurd en wordt in 2027 een begrotingswijziging voor het jaar 2027 voorgelegd.

Zoals ook eerder is aangegeven is de gemeentelijke bijdrage voor 2027 door de OD NZKG naar beneden bijgesteld door middel van een herprioritering/ombuiging. Het gaat om een bedrag van € 20.000.-- Het Dagelijks Bestuur van de OD NZKG vraagt de deelnemers om te kijken hoe aanvullende middelen beschikbaar kunnen komen voor het uitvoeren van alle basistaken en welke plustaken minder inzet zouden kunnen krijgen. Tegelijkertijd geeft het Dagelijks Bestuur aan dat onderzocht wordt hoe de efficiency binnen de OD NZKG kan worden verbeterd.

In de tweede helft van dit jaar wordt de uitvoeringsovereenkomst voor 2027 opgesteld. Dan wordt duidelijk wat de OD NZKG voor Diemen gaat doen in 2027, welke financiële bijdrage daaraan is gekoppeld en in hoeverre dit past binnen de begroting.

Daarnaast spelen er nog andere ontwikkelingen. Dit betreft onder andere een herijking van de financieringssystematiek. Die is nodig vanwege de invoering van de Omgevingswet, maar daarbij worden ook andere wensen en ontwikkelingen meegenomen. Invoering van de nieuwe systematiek is nu voorzien in 2028. Een andere ontwikkeling is de voorverkenning van een mogelijke fusie met de Omgevingsdienst IJmond. Vanwege landelijke robuustheidseisen aan omgevingsdiensten zijn een aantal omgevingsdiensten gedwongen om te kijken hoe ze hier wel aan kunnen gaan voldoen. Dit geldt o.a. voor de Omgevingsdienst IJmond. De OD NZKG voldoet aan de robuustheidseisen. Recent is een brief over de start van deze voorverkenning toegezonden aan alle gemeenten en provincies. Deze ontwikkelingen zullen naar verwachting niet al in 2027 tot veranderingen leiden, maar wel in de periode daarna.

Beslispunt 2: In te stemmen met de opgestelde zienswijze.

Naar aanleiding van de ontvangen stukken is in afstemming met de gemeente Uithoorn en Ouder-Amstel een zienswijze opgesteld, zie bijlage 7.

Argumenten en keuzemogelijkheden beslispunt 2

In 2025 is door middel van een zienswijze op de Meerjarenbegroting 2026-2029 aan de OD NZKG gevraagd om actief mee te denken in mogelijke ombuigingen en besparingen binnen de eigen organisatie en daar aandacht aan te besteden in de planning- en control documenten van aankomende jaren. Dit verzoek kwam voort uit het verslechteren van het gemeentelijke financiële meerjaren-perspectief, deels ingegeven door een aangekondigde korting van het Gemeentefonds vanuit het Rijk.

Onduidelijk is wat er precies met deze zienswijze is gedaan. Tegelijkertijd zien we dat het takenpakket van de OD NZKG groeit en dat de uitgaven aan de OD NZKG een stijgende lijn laten zien in de afgelopen jaren en de komende jaren.

Het is daarom wenselijk om door middel van een zienswijze opnieuw aandacht te vragen voor het beperkt houden van het takenpakket en de gevraagde financiële bijdragen van de deelnemers.

Kanttekeningen en/of risico's beslispunt 2

Niet van toepassing.

Verbinding met andere onderdelen

Maatschappelijk effect

Zie hierna bij duurzaamheid.

Financieel

De geraamde bijdrage van de gemeente Diemen in de Meerjarenbegroting 2027-2030 zal als uitgangspunt worden genomen voor het opstellen van de gemeentelijke begroting voor 2027 en verder. De eindafrekening voor 2025 heeft tot gevolg dat de gemeente Diemen een bedrag van ongeveer € 7.000,- moet nabetalen.

Via een kwartaalbrief zal het aanvullende budget van € 33.000,- worden aangevraagd voor de Uitvoeringsovereenkomst 2026 met de OD NZKG.

Juridisch

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Belangrijk onderdeel van het takenpakket van de OD NZKG is het verduurzamen van bedrijven. Daarbij gaat het zowel om energiebesparing als om het beperken van het gebruik van materialen en het stimuleren van het hergebruik daarvan. Daarnaast is alle inzet van de OD NZKG op het gebied van milieu (o.a. geluid en luchtkwaliteit), bodem en bouwen van groot belang voor een gezonde en veilige leefomgeving.

Communicatie

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling moeten gemeenten de ontwerpbegroting ter inzage leggen en beschikbaar stellen en moeten zij dit openbaar bekendmaken. Dit gebeurt d.m.v. een publicatie in de gemeentelijke kolom van het Diemer Nieuws.

Participatie

De stukken van de OD NZKG worden ter inzage gelegd en inwoners en ondernemers kunnen inspreken tijdens de behandeling van de stukken in de gemeenteraad.

Uitvoering en vervolg

Na de zienswijzeronde vindt op 2 juli 2026 besluitvorming plaats in het Algemeen Bestuur van de OD NZKG. De uitvoering van taken door de OD NZKG vindt plaats op basis van de jaarlijkse uitvoeringsovereenkomsten. De voortgang wordt regelmatig besproken met de OD NZKG en na 6 en 8 maanden ontvangt de gemeente een voortgangsrapportage.

Bijlagen

- Bijlage 1: Aanbiedingsbrief OD NZKG d.d. 25 maart 2026
- Bijlage 2: Eerste begrotingswijziging 2026 OD NZKG
- Bijlage 3: Meerjarenbegroting 2027-2030 OD NZKG
- Bijlage 4: Jaarstukken 2025 OD NZKG
- Bijlage 5: Jaarrapportage 2025 gemeente Diemen OD NZKG
- Bijlage 6: Uitvoeringsovereenkomst 2026 OD NZKG
- Bijlage 7: Zienswijze gemeente Diemen m.b.t. meerjarenbegroting 2027-2030
- Bijlage 8: Afkortingenlijst OD NZKG

Burgemeester en wethouders van Diemen,

de secretaris,
G.T. Wildeman

de burgemeester,
E. Boog

**Onderwerp: Eerste begrotingswijziging 2026, Meerjarenbegroting 2027-2030
en Jaarstukken 2025 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied**

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 19 mei 2026

Besluit

1. Kennis te nemen van de eerste begrotingswijziging 2026, meerjarenbegroting 2027-2030 en de jaarstukken 2025 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied;
2. In te stemmen met de opgestelde zienswijze.

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 18 juni 2026,

De voorzitter,

De griffier,